
Svatmaprakashika

సావత్మప్రకాశికా

Document Information

Text title : Svatmaprakashika

File name : svatmaprakashika.itx

Category : major_works, shankarAchArya, advaita

Location : doc_z_misc_major_works

Author : Adi Shankaracharya

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Latest update : Nov. 9, 2009

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 6, 2025

sanskritdocuments.org

స్వాత్మప్రకాశికా

॥ శ్రీః ॥

జగత్కారణమజ్ఞానమేకమేవ చిదన్వితమ్ ।
ఏక ఏవ మనః సాక్షీ జానాత్యేవం జగత్త్రయమ్ ॥ ౧॥
వివేకయుక్తబుద్ధ్యాహం జానామ్యాత్మానమద్వయమ్ ।
తథాపి బద్ధమోక్షాదివ్యవహారః ప్రతీయతే ॥ ౨॥
వివర్తోఽపి ప్రపజ్ఞోఽమే సత్యవదాభితి సర్వదా ।
ఇతి సంశయపాశేన బద్ధోఽహం ఛిన్ది సంశయమ్ ॥ ౩॥
ఏవం శిష్యవచః శ్రుత్వా గురురాహోత్తరం స్ఫుటమ్ ।
నాజ్ఞానం న చ బుద్ధిశ్చ న జగన్న చ సాక్షితా ॥ ౪॥
బద్ధమోక్షాదయః సర్వే కృతాః సత్యేఽద్వయే త్వయి ।
భాతీత్యుక్తే జగత్సర్వం సద్రూపం బ్రహ్మ తద్భవేత్ ॥ ౫॥
సర్వాదౌ రజ్జునత్రేవ బ్రహ్మసత్త్వేవ కేవలమ్ ।
ప్రపజ్ఞాన్ధారరూపేణ వర్తతే తజ్జగన్న హి ॥ ౬॥
యథేక్షుమభిసంవ్యాప్య శర్కరా వర్తతే తథా ।
ఆశ్చర్యబ్రహ్మరూపేణ త్వం వ్యాప్తోఽసి జగత్త్రయమ్ ॥ ౭॥
మరుభూమౌ జలం సర్వం మరుభూమాత్రమేవ తత్ ।
జగత్త్రయమిదం సర్వం చిన్మాత్రం సువిచారతః ॥ ౮॥
బ్రహ్మాదిస్తమ్బపర్యంతాః ప్రాణీనస్త్వయి కల్పితాః ।
బుద్బుదాదితరజ్ఞాంతా వికారాః సాగరే యథా ॥ ౯॥
తరగ్గత్యం ధ్రువం సిన్ధుర్న వాఞ్ఞాతి యథా తథా ।
విషయానన్దవాఞ్ఞా తే మహదానన్దరూపతః ॥ ౧౦॥
పిష్టం వ్యాప్య గుడం యద్వన్మాధుర్యం న హి వాఞ్ఞాతి ।

పూర్ణానందో జగద్వ్యాప్య తదానందం న వాఙ్మతి ॥ ౧౧॥

దారిద్ర్యాశా యథా నాస్తి సమృన్నస్య తథా తవ ।

బ్రహ్మనందనిమగ్నస్య విషయాశా న సమభవేత్ ॥ ౧౨॥

విషం దృష్ట్వామృతం దృష్ట్వా విషం త్యజతి బుద్ధిమాన్ ।

ఆత్మానమపి దృష్ట్వా త్వం త్యజానాత్మానమాదరాత్ ॥ ౧౩॥

ఘటావభాసకో భానుర్ఘటనాశే న నశ్యతి ।

దేహావభాసకః సాక్షీ దేహనాశే న నశ్యతి ॥ ౧౪॥

నిరాకారం జగత్సర్వం నిర్మలం సచ్చిదాత్మకమ్ ।

ద్వైతాభావాత్కథం కస్మాద్భయం పూర్ణస్య మే వద ॥ ౧౫॥

బ్రహ్మాదీకం జగత్సర్వం త్వయ్యానందే ప్రకల్పితమ్ ।

త్వయ్యేవ లీనం జగత్త్వం కథం లీయనే వద ॥ ౧౬॥

న హి ప్రపఞ్చో న హి భూతజాతం

న చేన్ద్రియం ప్రాణగణో న దేహః ।

న బుద్ధిచిత్తం న మనో న కర్తా

బ్రహ్మైవ సత్యం పరమాత్మరూపమ్ ॥ ౧౭॥

సర్వం సుఖం విద్ధి సుదుఃఖనాశా-

త్సర్వం చ సద్రూపమసత్యనాశాత్ ।

చిద్రూపమేవ ప్రతిభానయుక్తం

తస్మాదఖణ్డం పరమాత్మరూపమ్ ॥ ౧౮॥

చిదేవ దేహస్తు చిదేవ లోకా-

శ్చిదేవ భూతాని చిదిన్ద్రియాణి ।

కర్తా చిదన్తఃకరణం చిదేవ

చిదేవ సత్యం పరమార్థరూపమ్ ॥ ౧౯॥

న మే బంధో న మే ముక్తిర్న మే శాస్త్రం న మే గురుః ।

మాయామాత్రవిలాసో హి మాయాతీతోఽహమద్వయః ॥ ౨౦॥

రాజ్యం కరోతు విజ్ఞానీ భిక్షామటతు నిర్భయః ।

దోషైర్న లిప్యతే శుద్ధః పద్మపత్రమివామృతసా ॥ ౨౧॥

పుణ్యాని పాపకర్మాణి స్వప్నగాని న జాగ్రతి ।

ఏవం జాగ్రత్తుణ్యపాపకర్మాణి న హి మే ప్రభోః ॥ ౨౨॥

కాయః కరోతు కర్మాణి వృథా వాగుచ్ఛతామిహ ।

రాజ్యం ధ్యాయతు వా బుద్ధిః పూర్ణస్య మమ కా క్షతిః ॥ ౨౩॥

ప్రాణాశ్చరన్తు తద్ధర్మైః కామైర్వా హన్యతాం మనః ।

ఆనన్దామృతపూర్ణస్య మమ దుఃఖం కథం భవేత్ ॥ ౨౪॥

ఆనన్దామ్బుధిమగ్నోఽసౌ దేహీ తత్ర న దృశ్యతే ।

లవణం జలమధ్యస్థం యథా తత్ర లయం గతమ్ ॥ ౨౫॥

ఇన్ద్రియాణి మనః ప్రాణా అహఙ్కారః పరస్పరమ్ ।

జాడ్యసగ్గతిముత్సుజ్య మగ్నా మయి చిదర్థవే ॥ ౨౬॥

ఆత్మానమజ్ఞాసా వేద్మి త్వజ్ఞానం ప్రపలాయితమ్ ।

కర్తుత్వమద్య మే నష్టం కర్తవ్యం వాపి న క్వచిత్ ॥ ౨౭॥

చిదమృతసుఖరాశౌ చిత్తఫేనం విలీనం

క్షయమధిగత ఏవ వృత్తిచిహ్నతరఙ్గః ।

స్తిమితసుఖసముద్రో నిర్విచేష్టః సుపూర్ణః

కథమిహ మమ దుఃఖం సర్వదైకోఽహమస్మి ॥ ౨౮॥

ఆనన్దరూపోఽహమఖణ్డబోధః

పరాత్పరోఽహం ఘనచిత్ప్రకాశః ।

మేఘా యథా వ్యోమ న చ స్పృశన్తి

సంసారదుఃఖాని న మాం స్పృశన్తి ॥ ౨౯॥

అస్థిమాంసపురీషాన్త్రవర్మలోమసమన్వితః ।

అన్నాదః స్థూలదేహః స్యాదతోఽహం శుద్ధచిద్ధనః ॥ ౩౦॥

స్థూలదేహశ్రితా ఏతే స్థూలాద్భిన్నస్య మే న హి ।

లింగం జడాత్మకం నాహం చిత్స్వరూపోఽహమద్వయః ॥ ౩౧॥

క్షుత్పిపాసాన్యబాధిర్యకామక్రోధాదయోఽఖిలాః ।

లింగదేహశ్రితా హ్యేతే వైవాలికస్య మే విభోః ॥ ౩౨॥

అనాద్యజ్ఞానమేవాత్ర కారణం దేహముచ్ఛతే ।

నాహం కారణదేహోఽపి స్వప్రకాశో నిరజ్ఞః ॥ ౩౩॥

జడత్వప్రియమోదత్వధర్మాః కారణదేహగాః ।

న సన్ని మమ నిత్యస్య నిర్వికారస్వరూపిణః ॥ ౩౪॥

జీవాద్భిన్నః పరేశోఽస్తి పరేశత్వం కుతస్తవ ।
ఇత్యజ్ఞజనసంవాదో విచారః క్రియతేఽధునా ॥ ౩౫॥

అధిష్ఠానం చిదాభాసో బుద్ధిరేతత్త్రయం యదా ।
అజ్ఞానాదేకవద్భాతి జీవ ఇత్యుచ్యతే తదా ॥ ౩౬॥

అధిష్ఠానం న జీవః స్వాత్మప్రత్యేకం నిర్వికారతః ।
అవస్తుత్వాచ్చిదాభాసో నాస్తి తస్య చ జీవతా ॥ ౩౭॥

ప్రత్యేకం జీవతా నాస్తి బుద్ధేరపి జడత్వతః ।
జీవ ఆభాసకూటస్థబుద్ధిత్రయమతో భవేత్ ॥ ౩౮॥

మాయాభాసో విశుద్ధాత్మా త్రయమేతన్మహేశ్వరః ।
మాయాభాసోఽప్యవస్తుత్వాత్ప్రత్యేకం నేశ్వరో భవేత్ ॥ ౩౯॥

పూర్ణత్వాన్నిర్వికారత్వాద్విశుద్ధత్వాన్మహేశ్వరః ।
జడత్వహేతోర్మాయామీశ్వరత్వం ను దుర్ఘటమ్ ॥ ౪౦॥

తస్మాదేతత్త్రయం మిథ్యా తదర్థో నేశ్వరో భవేత్ ।
ఇతి జీవేశ్వరో భాతః స్వాజ్ఞానాన్న హి వస్తుతః ॥ ౪౧॥

ఘటాకాశమరాకాశౌ మహాకాశే ప్రకల్పితౌ ।
ఏవం మయి చిదాకాశే జీవేశౌ పరికల్పితౌ ॥ ౪౨॥

మాయాతత్కార్యవిలయే నేశ్వరత్వం చ జీవతా ।
తతః శుద్ధచిదేవాహం చిదోఽప్యమనిరుపాధితః ॥ ౪౩॥

సత్యచిద్ధనమనన్తమద్వయం
సర్వదృశ్యరహితం నిరామయమ్ ।
యత్పదం విమలమద్వయం శివం
తత్సదాహమితి మౌనమాశ్రయే ॥ ౪౪॥

పూర్ణమద్వయమఖణ్డచేతనం
విశ్వభేదకలనాదివర్జితమ్ ।
అద్వితీయపరసంవిదంశకం
తత్సదాహమితి మౌనమాశ్రయే ॥ ౪౫॥

జన్మమృత్యుసుఖదుఃఖవర్జితం

జాతిసీతికులగోత్రదూరగమ్ ।

చిద్వివర్తజగతోఽస్య కారణం

తత్సదాహమితి మౌనమాశ్రయే ॥ ౪౬॥

ఉలూకస్య యథా భానావస్థకారః ప్రతీయతే ।

స్వప్రకాశే పరానన్దే తమో మూఢస్య భాసతే ॥ ౪౭॥

యథా దృష్టినిరోధార్థో సూర్యో నాస్తీతి మన్యతే ।

తథాజ్ఞానావృతో దేహీ బ్రహ్మ నాస్తీతి మన్యతే ॥ ౪౮॥

యథామృతం విషాద్భిన్నం విషదోషైర్న లిప్యతే ।

న స్పృశామి జడాద్భిన్నో జడదోషాన్ప్రకాశయన్ ॥ ౪౯॥

స్వల్పాపి దీపకణికా బహులం నాశయేత్తమః ।

స్వల్పోఽపి బోధో మహతీమవిద్యాం శమయేత్తథా ॥ ౫౦॥

చిద్రూపత్వాన్న మే జాడ్యం సత్యత్వాన్నాన్యతం మమ ।

ఆనన్దత్వాన్న మే దుఃఖమజ్ఞానాద్భాతి తత్త్రయమ్ ॥ ౫౧॥

కాలత్రయే యథా సర్వో రజ్జౌ నాస్తి తథా మయి ।

అపాఙ్కరాది దేహాంతం జగన్నాస్త్యహమద్యయః ॥ ౫౨॥

భానౌ తమఃప్రకాశత్వాన్నాజ్ఞీకుర్వన్తి సజ్జనాః ।

తమస్తత్కార్యసాక్షీతి భ్రాన్తబుద్ధిరహో మయి ॥ ౫౩॥

యథా శీతం జలం వహ్నిసమృద్ధాదుష్ణవద్భవేత్ ।

బుద్ధితాదాత్మ్యసమృద్ధాత్కర్తృత్వం వస్తుతో న హి ॥ ౫౪॥

జలబిన్దుభిరాకాశం న సీక్తం న చ శుభ్యతి ।

తథా గ్గజజలేనాయం న శుద్ధో నిత్యశుద్ధతః ॥ ౫౫॥

వృక్షోత్పన్నఫలైర్వృక్షో యథా తృప్తిం న గచ్ఛతి ।

మయ్యధ్యస్తాన్నపానాద్యైస్తథా తృప్తిర్న విద్యతే ॥ ౫౬॥

స్థాణౌ ప్రకల్పితశోచరః స స్థాణుత్వం న బాధతే ।

స్వస్మిన్కల్పితజీవశ్చ స్వం బాధితుమశక్యతే ॥ ౫౭॥

అజ్ఞానే బుద్ధివిలయే నిద్రా సా భణ్యతే బుద్ధేః ।

విలీనాజ్ఞానతత్కార్యే మయి నిద్రా కథం భవేత్ ॥ ౫౮॥

బుద్ధేః పూర్ణవికాసోఽయం జాగరః పరికీర్త్యతే ।
 వికారాదివిహీనత్వాజ్ఞాగరో మే న విద్యతే ॥ ౫౯ ॥
 సూక్ష్మనాడిషు సఞ్చారో బుద్ధేః స్వప్నః ప్రజాయతే ।
 సఞ్చారధర్మరహితే స్వప్నో నాస్తి తథా మయి ॥ ౬౦ ॥
 పరిపూర్ణస్య నిత్యస్య శుద్ధస్య జ్యోతిషో మమ ।
 ఆగస్త్యకమలాభావాత్కిం సానేన ప్రయోజనమ్ ॥ ౬౧ ॥
 దేశభావాత్క్వ గన్తవ్యం స్థానాభావాత్క్వ వా స్థితిః ।
 పూర్ణే మయి స్థానదేశౌ కల్పితావహమధ్వయః ॥ ౬౨ ॥
 ప్రాణసఞ్చారసంశోషాత్పిపాసా జాయతే ఖలు ।
 శోషజ్ఞానర్హచిద్రూపే మయ్యేషా జాయతే కథమ్ ॥ ౬౩ ॥
 నాడిషు పీడ్యమానాసు వాయ్వగ్నిభ్యాం భవేత్కుఢా ।
 తయోః పీడనహేతుత్వాత్సంవిద్రూపే కథం మయి ॥ ౬౪ ॥
 శరీరస్థితిశైథిల్యం శ్వేతలోమసమన్వితమ్ ।
 జరా భవతి సా నాస్తి నిరంశే మయి సర్వగే ॥ ౬౫ ॥
 యోషిక్క్రిడా సుఖస్యాన్తర్గర్వాఢ్యం యౌవనం కిల ।
 ఆత్మానందే పరే పూర్ణే మయి నాస్తి హి యౌవనమ్ ॥ ౬౬ ॥
 మూఢబుద్ధిపరివ్యాప్తం దుఃఖానామాలయం సదా ।
 బాల్యం కోపనశిలాన్తం న మే సుఖజలామ్బుధేః ॥ ౬౭ ॥
 ఏవం తత్త్వవిచారాబ్ధౌ నిమగ్నానాం సదా నృణామ్ ।
 పరమాద్వైతవిజ్ఞానమపరోక్షం న సంశయః ॥ ౬౮ ॥
 ఇతి శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యస్య
 శ్రీగోవిందభగవత్పూజ్యపాదశిష్యస్య
 శ్రీమచ్ఛ్రీరభగవతః కృతౌ
 స్వాత్మప్రకాశికా సమూహా ॥

——
Svatmaprakashika

pdf was typeset on March 6, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

